

בניין דור

בתים ודירות

חשיפה ראשונה: ביתו הפרטי
של האדריכל יוסי פרידמן

כריות ישיבה עוקיות מבטון

מהפנים אל החוץ

מאת חדווה אלמוז / צילום אלעד גונן וזאב ביץ / אדריכלות פרופ' יוסי פרידמן /
 צוות הפרויקט ינאי פישר, שילה גרטנר, ברוכי ארזי, כהאן איתי

מפגש עם האדריכל, פרופ' יוסי פרידמן, בדירתו הפרטית, שבה נוכחותו האישית
 ניבטת, מכל פינה, והפונקציונליות מתחברת לאסתטיקה בהרמוניה מושלמת <

מבט מהמרפסת הפונה לרחוב אל הסלון בסגנון
אקלקטי. חלק גדול מהרהוט עבר רסטורציה ("יאיך
מור סטודיו רסטורציה ועיצוב") שתי הדלתות ברקע
מובילות לחדר אוכל (שטיחים: "קרבסי", מנורות
שקועות: "קמחי תאורה", מערכת שמע "טופ אודיו",
וילונות: "אורגון").

2

"הבית, שהוא חלק
ממני, הוא למעשה
מעטפת השומרת
בחובה את כל הדברים
המלווים אותי במשך
שנים. הם הקלאסיקה
של הבית" <

2. חדר האוכל, המשמש גם כספרייה, ניתן
לסגירה מכיוון הסלון וגם מכיוון המטבח.

3

4

3. כניסה למטבח מכיוון חדר האוכל. המטבח עשוי עץ ששוף בהתזת חול ונצבע בצבע מכוניות מטאלי (מטבח: "נגריית אורי בלה", תאורה: "יאיר דורס", כיירים: "MIELE", תנור: "SMEG", משטחים: "מרכז השיש").

4. כניסה לדירה. הקירות, העבים במיוחד, חופו בנגרות עץ היוצרת אווירה מכובדת התואמת לעיצוב הדירה וסגנון הבניין. התפנית המודרנית, בעובי קירות אלו, שהעומק שנוצר נוצל למטרות אחסון ומערכות הבית.

5

5. חדר שינה אורחים. הארון והמיטה ריהוט ישן שעבר רסטורציה ("יאר מור סטודיו רסטורציה ועיצוב").
6. חדר אמבטיה אורחים שילוב מעניין של חדש וישן.
7. מול המיטה ארון בגדים גדול והדלת, בצד שמאל, היא למעשה דלת הכניסה לחדר.
8. חדר אמבטיה צמוד לחדר השינה גדול ומואר (ברזים: "חזי בנק", כלים סניטריים: "מודי").

שיתפתי את יוסי בתחושת הנוסטלגיה, שעטפה אותי בבואי לבית, ושאלתי אותו מה חלקה של הנוסטלגיה בעיצוב. "נוסטלגיה היא געגוע לעבר. זה לא אלמנט בעיצוב קלאסי", הייתה התשובה קצרה ועניינית <

6

מסע במנהרת הזמן - כך אפשר לתאר את חוויית הביקור

בביתו החדש של האדריכל פרופ' יוסי פרידמן. כשמגיעים אל הבית וניצבים מול השער המפריד את הבית מהרחוב, רק האינטרקום מעיד שאנו מצויים בשנות האלפיים. השאר נראה כאילו חזרנו לשנות השלושים במאה הקודמת. כניסה הדרגתית אל הדירה מתחילה במעבר מהרחוב אל החצר הקדמית. דרך דלת מרשימה נכנסים לחדר מדרגות משוחזר, עולים במדרגות שהשתמרו ומגיעים למבואה שלפני הכניסה לדירה. זו הנקודה של התחלת הביקור, שבה פרידמן קיבל את פניי בחום ובלבביות רבה. זו אינה הפעם הראשונה שאני מבקרת בדירה, ובכל פעם נראה לי שמשוהו השתנה, על אף שלכל פרט בבית יש תפקיד מוגדר ומקום קבוע. ברור שהחיים בבית והדוממים בו משתתפים בחוויה.

פרידמן מסביר בחיוך נעים: "הבית הוא בית 'טיפש'. אין בו מערכת חשמל חכם. הכול בשליטה ידנית, למשל החלונות, שסגירתם המוחלטת או החלקית נעשית בהתאם לאור ולאוויר, ובכלל, כל פרט בבית שמעבר ליופיו יש לו ייעוד פונקציונלי". ואכן, בבית יש המון פרטים.

שיתפתי את יוסי בתחושת הנוסטלגיה, שעטפה אותי בבואי לבית, ושאלתי אותו מה חלקה של הנוסטלגיה בעיצוב. "נוסטלגיה היא געגוע לעבר. זה לא אלמנט בעיצוב קלאסי", הייתה התשובה קצרה ועניינית.

אדריכלות וסגנון קלאסי במיוחד כרוכים בחוקיות קפדנית, אך בעבודתו של פרידמן יש אלמנט ייחודי מאוד. "האדריכלות מבוססת על חוקיות שברובה היא מחויבת", אומר פרידמן. "אולם כמו בתחומים אחרים, שבירת החוקים היא הדבר שמייחד את האדריכל. ההתייחסות האישית שחורגת מהתלם האקדמי המוכתב קובעת את סגנונו של האדריכל, סגנון שמהווה עבורו כרטיס ביקור".

את סגנונו הייחודי של פרידמן אפשר לזהות בעיקר <

8

9. יוסי פרידמן בביתו.

10. מראה חזית הבית הבנוי בצורת האות H.

ששערים אלה משרים על החדרים, ניצלתי את המקום לאחסון ולמערכות התפעול של הבית, דבר שאפשר לי לא לגעת בגובה התקרה, מספר פרידמן.

החשמל בבית "טיפש", כדברי פרידמן, אבל בתכנון החדרים הושקעה מחשבה רבה ומקיפה. מה חבוי בחדרים שאינו נראה לעין כביכול? "אין שום דבר סתמי בבית. כל חדר מתוכנן לניצול מרבי", אומר פרידמן. "לדוגמה, חדר האוכל הוא גם חדר הספרייה שבו אני לומד ומארח עמיתים. בחדר האירוח (אני לא אוהב את המילה סלון) עיצבתי את פינת העבודה שלי עם המחשב הנייח שהוא עוגן. כך אני נכנס לחדר ונהנה ממנו מדי יום, ולא רק כשמגיעים אורחים.

החדר שנועד ללינת אורחים משמש אותנו ביום יום כחדר הלבשה, כי שם מרוכזים ארונות הבגדים. את המרפסת הקרובה לחדר השינה עיצבתי כמרפסת שירות המשלימה את יחידת המגורים שלנו, שמופרדת מיתר הבית. בשעת הצורך, אם אני רוצה להעלים את המטבח, יש אפשרות לסגור אותו משני כיוונים בדלתות המשתלבות בקיר. לקראת סיום הפגישה בינינו הבנתי מהו פירושה של מחשבה תחילה. הדירה מתוכננת לכל שעה ביום, לכל יום בשנה ולכל אפשרות של אירוח.

"תכננתי את הבית לעצמנו. לי יש קשר אישי לכל פינה ופרט בבית. ההנאה של האורחים מהשהייה בבית היא גם חלק מההוויה שלי. הבית, שהוא חלק ממני, הוא למעשה מעטפת השומרת בחובה את כל הדברים המלווים אותי במשך שנים. הם הקלאסיקה של הבית". ■

בתחום האדריכלות ועיצוב הפנים, ולא בכדי. לדעתו, "תפירה" נכונה למידותיו ולאופיו של הלקוח חייבת להיעשות מהפנים אל החוץ.

"אנשים חיים בתוך הבית ולא במעטפת. את ההשקפה הזאת פיתחתי וביססתי בתקופה ששהיתי בניו יורק", אומר פרידמן. "ברוב הפרויקטים שביצעתי שם עיצוב הפנים היה שונה בתכליתו מהעיצוב האדריכלי, כי הפנים הותאם לאופי הדיירים והחוץ נשאר מזוהה עם האדריכל". אי אפשר לומר זאת על דירתו הנוכחית של פרידמן. הבניין נבנה בשנת 1931. בעבר, לאחר ששימש כבית המשפט לדיני עבודה, המבנה עמד נטוש, הרוס ובחלקו שרוף.

פרידמן מספר על הסיבות שבחר דווקא בבית הזה. "ראשית, סגנונו האקלקטי של הבניין, שמתחבר בטבעיות רבה להעדפה שלי בעיצוב. שנית, צורת המבנה, העשוי בצורת האות האנגלית H, צורה שבה כל אחת מהדירות בבניין נהנית מארבעה כיווני אוויר ומפרטיות מלאה, כי החיבור בין הדירות הוא רק באזור חדר המדרגות. דברים נוספים שמשכו אותי היו: ריבוי החלונות, גובה התקרה, עובי הקירות והמרפסות סביב הדירה".

נאמן להשקפתו התאים פרידמן את פנים הבית לסגנונו החיצוני. אחד הדברים שהכתיב את מראה הפנים הם הקירות העבים. "כמו בכל הבית, גם הקירות העבים הם שילוב בין יופי למעשיות. עובי הקירות הותאם לסגנון הקלאסי שבבית. המעברים בין החדרים הם למעשה שערים עשויים עבודות נגרות מעשה ידי אומן. לצד היופי